

hvorigjennem Banen gaar. Jeg skal altsaa ganske henstille til det ærede Thing, om det vil vedtage Endringsforslaget under Nr. 2 og derved lade Banen gjøre en Bue henimod Middelfart, inden den kommer til Strib; det vil ikke for mig være nogen Hindring for at gaae ind paa Loven. Niemedet med Lovforslaget vil paa denne Maade ligesuldt blive opnaaet, og naaget det ikke kan nægtes, at det, som sagt, er et Offer, der bringes, kan jeg dog henholde mig til, hvad den ærede Rigsdagsmand for Hjørring anførte, at man maa gjøre Regning paa, at det ikke er absolut tabt; thi der indvindes herved, at Kjøbstaden Middelfart bliver indbraget under Jernbanen, hvilket baade direkte og indirekte vil komme Banen tilgode.

Der er vistnok Ingen, der kan have en større Længsel efter, at denne Sag maa komme til endelig Afgjørelse, end jeg; men jeg anseer det dog for min Skyldighed ligefrem og i klare Ord at sige, hvorledes jeg vil stille mig. Hvis Endringsforslaget under Nr. 1 vedtages, eller hvis Lovudkastet forkastes, vil den nuværende Linie ikke blive bragt til Udførelse, og jeg vil da tilskrive mig selv de sørgelige Følger af den Feil, jeg har begaaet ved at have forelagt dette Jernbanespørgsmaal uden samtidig at kunne forelægge Spørgsmaalet om Færgerne, som danne en aldeles uadskillig Deel af samme; Sagen vil da paany blive forelagt Rigsdagen i indværende Efteraar. Men det er min Overbeviisning, at der er saa fuldstændige Oplysninger tilstede, at der ikke vil kunne præstere sig synderligt Mere, og at der ved denne Ufsættelse vil blive foraarsaget et betydeligt Tidstab og Rentetab. Derimod kan jeg ikke anerkjende, hvad en æret Rigsdagsmand, der forøvrigt i denne Sag har understøttet Regjeringen, har sagt, at der vilde blive Tale om Skadeserstatning; det er en Feiltagelse. Hvis derimod Loven vedtages enten saaledes, som den er vedtagen ved anden Behandling, eller i alt Fald med Endringsforslaget under Nr. 2, vil der støbtikkelig blive indledet Underhandling om de Forandringer i den bestaaende Kontrakt, der ville være nødvendige, og som ville føre til de af mig nævnte Besparelser, hvorimod man i modsat Tilfælde maa være belavet paa en Meerudgift for at op-

naae en flettere Overfart, en flettere Linie og en vanskelig og indviklet Bestyrelse. Jeg skal bemærke, at den hele Sag hænger sammen med Spørgsmaalet om, hvorledes man har opfattet det hele Jernbaneanlæg. Jeg har forholdt mig taus i denne Henseende under de langvarige Forhandlinger, der saavel ved denne Lov, som ved de tidligere ere førte; det maa dog være mig tilladt med et Par Ord at sige, hvorledes jeg opfatter Forholdet. Det er bekjendt, at Hovedlandeveien i Jylland i gamle Dage gik midt igjennem Landet; det var den saakaldte „Studevei“; den hidrørte fra den Tid, da det eneste Udsørselsprodukt i Jylland var det, der er Hovedsagen for alle Lande, der staae paa et lavt Kulturtrin, nemlig Kreaturer. Denne Studevei er forlængst gaaet næsten i Forglemmelse, fordi det med den fremadskridende Udvikling er blevet ganske andre Produkter og ganske andre Behov, som have gjort Krav paa at komme i Betragtning, og det er da Havneanlægene i Kjøbstæderne og deres Forbindelse, som er blevet Hovedet for den hele Forbindelse. Dersom man nu vil vende tilbage til at faae en Jernbanevei langs den gamle Studevei, saa er det vist nok, at Spørgsmaalet om en Forbindelse mellem Kjøbenhavn og det jydsk Jernbanesystem kun vilde have meget liden Betydning; man kunde da gaae over med Smaller og have en lille Station, hvorfra man kunde krybe ind i et Jernbanetrain et eller andet Sted paa den slesvigste Grændse. Men jeg kan ikke Andet end glæde mig over, at den Mening har vundet Styrke, at det jydsk Jernbanesystem skal opfylde den Bestemmelse, som Jernbaner have, nemlig deels at slutte sig til, hvad der i Libernes Lov har udviklet sig, og deels mægtigt at gribe ind i disses Udvikling, og som Følge deraf er det et nødvendigt Led i samme, at Jernbanen maa føres deels til Aarhus, og deels til Fredericia. Til Aarhus, fordi derved er aabnet Mulighed for en selvstændig Handelsudvikling ved et selvstændigt Handelscentrum, da denne By ligger midt i Landet, har den bedste Havn og saaledes vil kunne udsolde en Virksomhed og faae en Betydning, hvis Virkninger ville strække sig langt ud over de nuværende kommercielle Forhold, og til Fredericia, fordi det skal være en danff